

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 6. janvārī
(OR. en)

5038/23

ECOFIN 8
UEM 7
SOC 2
EMPL 1

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	2023. gada brīdināšanas mehānisma ziņojums – Padomes secinājumu projekts

Pielikumā ir pievienots projekts Padomes secinājumiem par 2023. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, ko 2023. gada 10. un 11. janvārī sagatavojusi Ekonomikas un finanšu komiteja.

2023. GADA BRĪDINĀŠANAS MEHĀNISMA ZIŅOJUMS

– ECOFIN padomes secinājumu projekts –

Padome (ECOFIN):

1. ATZĪMĒ, ka, pateicoties ātriem politikas pasākumiem valstu, ES un eurozonas līmenī un neraugoties uz Krievijas agresijas kara pret Ukrainu ekonomisko ietekmi, ES ekonomikā 2021. un 2022. gadā turpinājās spēcīga atveseļošanās pēc pandēmijas, izvairoties no visnelabvēlīgākajiem scenārijiem. Tomēr centrālo vietu ieņem liels enerģijas cenu spiediens, mājtsaimniecību pirkjspējas samazināšanās, vājāka ārējā vide un stingrāki finansēšanas nosacījumi, un, sākoties 2023. gadam, ekonomiskā aktivitāte palēninās. ATZĪST, ka darba tirgus joprojām ir noturīgs. ATZĪST, ka nenoteiktība ir liela, jo īpaši saistībā ar enerģētiskās krīzes turpināšanos. UZSVER, ka ekonomisko apstākļu pasliktināšanās palielina neaizsargātību un riskus, kas saistīti ar makroekonomikas nelīdzsvarotību, tostarp iespējamu jaunu nelīdzsvarotību.
2. UZSVER – lai mazinātu augsto enerģijas cenu ietekmi, eurozonas un ES vispārējam sniegunam nepieciešama politikas risinājumu nepārtraukta cieša koordinācija. UZSVER, ka nekoordinēti pasākumi var radīt blakusietekmi dalībvalstīs un jo īpaši eurozonā, un tie varētu apdraudēt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, palielināt atšķirības un pastiprināt enerģētiskās krīzes neviendabīgo ietekmi.
3. UZSVER, ka ir svarīgi turpināt makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras īstenošanu, lai agrīni atklātu, novērstu un koriģētu nelīdzsvarotību, kas kavē dalībvalstu ekonomikas, ekonomiskās un monetārās savienības vai visas Eiropas Savienības ekonomikas pienācīgu darbību. ATZINĪGI VĒRTĒ 2023. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, ar ko tiek aizsākta makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras divpadsmitā ikgadējā kārtā.

4. VISNOTAĻ PIEKRĪT brīdinājuma mehānisma ziņojuma novērtējumam par makroekonomikas nelīdzsvarotības attīstību ES un eurozonā un jaunajiem riskiem. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka pirms ekonomisko apstākļu pasliktināšanās daudzās dalībvalstīs atsāka samazināties augstais privātā un publiskā sektora parādsaistību īpatsvars, kas radās pēc tam, kad pandēmijas dēļ tika pārtraukta korekcijas piemērošana un palielinājās parāda attiecība, ATZĪMĒ, ka tiek prognozēts, ka nominālā IKP pieaugums palīdzēs samazināt parāda attiecību gan 2022. gadā, gan 2023. gadā. ATZĪST, ka gaidāms, ka strauji mainīgā ekonomiskā vide un stingrāki finansēšanas nosacījumi radīs papildu spiedienu uz privātā un publiskā sektora parādsaistībām.
5. ATZĪMĒ, ka 2021. gadā lielākās daļas dalībvalstu tekošie konti atgriezās tuvu pozīcijām pirms Covid-19 pandēmijas, un tas atspoguļojas arī eurozonas tekošā konta pārpalikuma pieaugumā. UZSVER, ka 2022. gadā tekošā konta balance, tostarp eurozonas tekošā konta pārpalikums, ievērojami samazinājās, ko galvenokārt noteica augstās enerģijas cenas. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka sagaidāms, ka eurozonā atgriezīsies ārējo pozīciju simetriskā korekcija. PIENĒM ZINĀŠANAI, ka dažās dalībvalstīs, kurās ir tekošā konta pārpalikums, strauji pieaug vienības darbaspēka izmaksas.
6. ATZĪMĒ, ka 2022. gadā paātrinājās algu pieaugums, bet tas neatbilda darba ražīgumam, tādējādi palielinot spiedienu uz izmaksu konkurētspēju. ATZĪST, ka augstās inflācijas dēļ mājāsaimniecību reālie izmantojamie ienākumi samazinās. ATZĪMĒ, ka dažās dalībvalstīs var rasties otrreizējā ietekme. ATZĪST, ka inflācijas līmeņi ir augsti un dalībvalstīs tie ievērojami atšķiras, un tas varētu nevienmērīgi skart reālos efektīvos valūtas kursus, ietekmējot konkurētspēju, jo īpaši eurozonā.
7. PIENĒM ZINĀŠANAI, ka turpinās ieņēmumus nenesošo aizdevumu samazinājums un atjaunojas banku rentabilitāte, tomēr ATZĪST, ka ekonomisko apstākļu pasliktināšanās var negatīvi ietekmēt aktīvu kvalitāti un banku rentabilitāti. ATZĪMĒ, ka dažās dalībvalstīs 2021. gadā un 2022. gada sākumā mājokļu cenas turpināja pieaugt arvien straujāk un ka paredzams, ka līdz ar procentu likmju pieaugumu un mazākiem mājāsaimniecību reāli izmantojamiem ienākumiem tās samazināsies; ATZĪST, ka šāda samazināšanās notiek daudzās, tomēr ne visās ES valstīs. ATZĪST, ka pieaugošās procentu likmes ietekmē mājāsaimniecību spēju segt hipotekāros maksājumus.

8. ATZINĪGI VĒRTĒ brīdināšanas mehānisma ziņojumā iekļauto kvalitatīvo analīzi, tostarp to, ka tā pievēršas uz nākotni vērstam novērtējumam par iespējamo makroekonomikas stabilitātes risku attīstību. ATZĪMĒ, ka ES un eurozonas dimensijai ziņojumā piešķirta lielāka redzamība.
9. PIENĒM ZINĀŠANAI Komisijas nodomu veikt padziļinātus pārskatus par 10 dalībvalstīm, kurās 2022. gadā bija nelīdzsvarotība vai pārmērīga nelīdzsvarotība, kā arī vēl par 7 dalībvalstīm, kurās ir īpašs jaunas nelīdzsvarotības risks. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka ir plānots sagatavot padziļinātus tematiskus novērtējumus par norisēm mājokļu tirgū, konkurētspējas dinamiku un ārējās pozīcijas ilgtspēju un ārējo saldo, kas būtu jāņem vērā, sagatavojot padziļinātus pārskatus par konkrētām valstīm.
10. UZSVER makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras nozīmi ES ekonomikas politikas koordinēšanā un UZSVER, ka ir jānodrošina pārredzamība un daudzpusēja uzraudzība. AICINA cieši uzraudzīt pašreizējo un iespējamo jauno nelīdzsvarotību un laikus nodrošināt politikas risinājumus, tostarp, īstenojot attiecīgās reformas, kā ieteikts konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos Eiropas pusgada kontekstā un kā paredzēts atveseļošanas un noturības plānos. UZSVER, ka makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršana un koriģēšana uzlabo dalībvalstu spēju reaģēt uz satricinājumiem un atbalsta ekonomisko konvergenci. UZSVER, ka nelīdzsvarotības samazināšana rada pozitīvu blakusietekmi visā eurozonā un ES.
11. ATZĪMĒ, ka 2023. gada brīdināšanas mehānisma ziņojums atbilst Komisijas priekšlikumam par makroekonomikas nelīdzsvarotības uzraudzības nākotni, kas iesniegts saistībā ar ES ekonomikas pārvaldības pārskatīšanu, jo īpaši attiecībā uz makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras spēcīgāku preventīvo lomu vidē, ko raksturo jauni riski. UZSVER, ka ir rūpīgi un ātri jāpārdomā ekonomikas pārvaldība, tostarp makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūra, un tās saikne ar citām attiecīgām ES uzraudzības jomām.